

Kunnallistalon kehittämishanke

Kunnanhallitus 23.06.2025 § 149

154/00.01.05/2025

Kunnallistalo on saneerattu ulkoasultaan vuonna 2024. Tavoitteena on kunnostaa rakennus myös sisäpuolelta, ja saneeraus on tarkoitus toteuttaa vaiheittain, jotta hankkeiden hallinnointi on sujuvaa ja taloudellista, ja avustuksia voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti kohteittain. Sisäpuolen saneeraus on jaettu kolmeen eri hankeosioon. Vaiheessa 1 on tavoitteena kunnostaa entiset SPR:n tilat (luolaosio), vaiheessa 2 Kunnallistalon keskikerroksen muut tilat (näyttelytilat, kahvila/ravintola, matkailun infopiste, käsityöpuoti jne.) ja vaiheessa 3 yläkerta. Yläkerran kunnostukselle ei toistaiseksi ole tarvetta.

Alla on kunnallistalon kehittämishankkeen vaiheen 1 hankekuvaus, joka on jo ideapaperitasolla esitelty Jetina ry:lle ja työstetty Leader-hankerakennemallia yhdessä. Hanke on saanut ideatasolla vihreää valoa. Hankkeen kokonaiskustannus: 90 000 €, josta tukiprosentti on 70. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt talousarvion vodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2026-2027 [kokouksessaan 9.12.2024/Pykälä 69](#). Valtuusto on investointien osalta varannut vuodelle 2026 60.000 euroa kunnallistalon luolan näyttelytilan rakentamiseen.

Jatkohankkeen hankekuvaus:

Kunnallistalon uusi elämä -jatkohankehakemus (vaihe 1) on jatkoa vuoden 2024 aikana toteutetulle Leader-esiselvityshankkeelle. Jatkohankkeessa on tarkoitus toteuttaa seuraavat konkreettiset toimenpiteet: entisen SPR:n tilan saneeraus näyttelytilaksi, jääkauden aikaisen luolan säilymisedellytysten turvaaminen ja luolan esittely virtuaalimaailman keinoin, Tohmajärven historia 11000 vuotta sitten tähän päivään näyttely- sekä alueen kulttuuri- ja matkailutoimintojen kehittäminen. Hankkeen toteuttajina toimivat Tohmajärven kunta yhdessä alueen yhdistysten ja asiantuntijoiden kanssa. Hanke toteutetaan vuosina 2025–2026 ja se on suunnattu kuntalaisille, matkailijoille ja kulttuuripalvelujen käyttäjille ja toteuttajille sekä koululaisille ja opiskelijoille opetusympäristönä. Hankkeen taustavaikuttajina on laaja joukko eri alojen asiantuntijoita. Mukana ovat olleet mm:

- FCG
- Juha Rajahalme, Rakennusarkkitehti (AMK), Rakennusterveysasiantuntija (C-8822-26-12), Kosteusvaurion korjaussuunnittelija ja -kuntotutkija / Rakennusarkki Oy
- Osmo Karttunen, Arkkitehti SAFA, Arkkitehdit OK OY / Arkkitehtitoimisto Karttunen
- Rakennussuunnittelu Immonen Oy
- Arkkitehti Jouni Töyrylä, Joensuun kaupunginkeskustayhdistys
- Jouko Voionmaa, arkeologi, Muinaistieteellinen toimikunta
- Aimo Kejonen, geologi, Geologian tutkimuskeskus, Itä-Suomen yksikkö
- Alfred Colpaert, maantieteen professori, Itä-Suomen yliopisto
- Jukka Nykänen, ympäristöasiantuntija, Maakuntaliitto
- Ville Hakamäki, arkeologi, Pohjois-Karjalan museo
- Mikko Westman, amanuenssi, rakennettu kulttuuriympäristö, Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo
- Pekka Piiparinen, luonto- ja alueidenkäyttöyksikkö, ELY
- Sanna Andersson, ympäristöneuvos, Ympäristöministeriö
- Dosentti Tero Mustonen, Itä-Suomen yliopisto (maantiede ja historia)

Hankkeen tarve, tausta, kohderyhmä, hyödynsaajat ja toteutusalue

Kunnallistalo on maakunnallisesti arvokas rakennus (Maakuntakaava 13.6.2022), jonka alla sijaitsee harvinainen jääkauden aikainen luola <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000047750>. Kohteen säilyminen ja säilyttäminen sekä hyödyntäminen matkailussa ja kulttuuripalveluissa vaatii investointeja, joiden perustaksi laadittiin esiselvityshanke 2023–2024. Hanke vastaa tarvetta kehittää elinvoimaa, lisätä palveluja ja säilyttää kulttuuriperintöä. Kohderyhmää ovat alueen asukkaat, yhdistykset, matkailijat ja historian ja geologian harrastajat sekä lapset varhaiskasvatuksesta lukioon. Toteutusalue on Tohmajärven Kemien kylä, mutta vaikutukset ulottuvat laajasti ympäröivälle alueelle ja luolan osalta myös kansainvälisesti. Erityisesti luola on herättänyt kansainvälistä kiinnostusta, ja Tohmajärvellä vierailevat kansainväliset yritysvieraat ja tutkijat ovat olleet kohteesta jo kunnostuksen tässä vaiheessa kiinnostuneita.

Hankkeen tavoitteet, tulokset ja vaikutukset

Hankkeen tavoitteena on suojata jääkauden aikainen luola siten, että se säilyy ehjänä yhtenä Euroopan erikoisimmista luolamuodostelmista. Tavoitteena on dokumentoida luolan historia, ottaa kunnallistalon tilat uudelleen käyttöön (näyttelyt) ja lisätä kehitettävän toiminnan kautta matkailu- ja kulttuuripalveluja. Tuloksena syntyy uusi opetus- ja matkailukohde, jonka kautta lisätään kunnan vetovoimaa ja elinvoimaa. Samalla säilytetään Tohmajärven historiaa seuraaville sukupolville niin Kunnallistalon kuin näyttelyiden kautta.

Hankkeen tavoiteaikataulu on 1.9.2025–31.12.2026. Hanke on jaoteltu kolmeen eri työpakettiin:

Työpaketti 1: Luolan tekninen suojelutoimenpiteet ja säilyttämissuunnitelma

Työpaketti 2: Luola- ja Tohmajärven historia -näyttelyiden toteutus

Työpaketti 3: Sisällöntuotanto ja viestintä

Kunnanhallitus päättää hankkeeseen osallistumisesta, jos hankkeen omarahoitusosuus on enemmän kuin 10.000 euroa. Tohmajärven kunnanhallintosääntö 26 a § ja 23 §.

Asian valmistelija

Viestintä- ja markkinointikoordinaattori Anne-Maarit Hyttinen, p, 040 1054 013,
anne.hyttinen@tohmajarvi.fi

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä Kunnallistalon kehittämishankkeen vaiheen 1 rahoitushaun Jetina ry:ltä.

Merkitään, että Suvi Hiltunen poistui esteellisenä (yhteisöjäävi) kokouksesta klo 19:13 – 19:16

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
